

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRISKE SVOJINE

KLASA 12 (6).

IZDAN 1 JANUARA 1936.

PATENTNI SPIS BR. 11998

Dr. Ing. Scholler Heinrich, hemičar, Solln b. München, Nemačka.

Postupak za ekstrahovanje biljnih materija.

Prijava od 21 septembra 1934.

Važi od 1 marta 1935.

Traženo pravo prvenstva od 28 septembra 1933 (Nemačka).

Pronalazak se odnosi na postupak i uređaj za ekstrahovanje biljnih materija radi dobivanja materija, koje se mogu izvući iz njih ekstahovanjem, a koje su od velike vrednosti.

Postupak se može upotrebiti za ekstrahovanje svih biljnih materija. Kao ekstrakcionala sredstva dolaze u obzir svi rastvarači, na pr. voda, benzin, benzol, tetra-hlor-metan, trihloretan.

U buduće govoriće se, kratkoće radi, u mesto „parama ili gasovima“ samo o parama“. U pitanju su ovde kako indiferentni gasovi tako i pare, naročito pare dotičnih rastvarača. Pošto se u ovom slučaju u glavnom radi ne o hemiskim reakcijama nego o fizičkim procesima, razumljivo je, da se ovi pojmovi mogu jedan sa drugim pomešati.

Kao ekstrakcionali materijali dolaze u obzir pored ostalog naročito drva, čijim se ekstraktom štavi ili boji, kao i materijali, koji sadrže smole i ulja. U prvo pomenuta oba slučaja radi se na pr. sa vodom i vodenom parom, u oba poslednja slučaja pak sa organskim rastvaračima u danom slučaju uz upotrebu vodene pare ili uz upotrebu para dotičnog rastvarača ili uz upotrebu inertnih gasova.

Kod do sada uobičajenih oblika ekstrakcije postupalo se je stalno tako, što se materijal, koji je trebalo ekstrahovati nalazio potpuno potopljen u ekstrakcionaloj tečnosti. Pokazalo se je da se nasuprot dosadašnjem načinu ekstrahovanja radi znatno bolje, kada se ekstrahuje povremeno sa ograničenim

kvantima tečnosti, koji su pojedinačno uvez, manji nego što to odgovara zapremini materijala, koji se ekstrahuje i protiču relativno brzo kroz ekstrakcionali materijal. Pri tome je od važnosti za tok i ishod ekstrakcije, da se materijal nalazi u vlažnom stanju za vreme koje nastaje posle proticanja jednog kvantuma tečnosti, dok ne nađe sledeći kvantum pri čemu se materijal nalazi u parama.

Osnovno je da se pri izvođenju ovog postupka, tečnost od gore stavlja na sloj, koji treba ekstrahovati.

Neočekivano su ogledi pokazali, da šarža tečnosti lakše prodire kroz materijal i ima bolju ekstrakcionalu moć kad je hladnija od materijala. Verovatno treba ova pojava da se objašnjava time, što šarža usled svoje niže temperaturе može da kondenzuje paru, koja se nalazi u među prostorima i porama materijala i da prodre u meduprostor.

U nekim slučajevima, naročito kod materijala, koji je osetljiv prema temperaturi celishodno je raditi pod smanjenim pritiskom i temperaturama ispod 100°. U ovakvim slučajevima može sud za ekstrakciju da usiše tečnost šarže. I odstranjivanje šarše iz ekstrakcionog suda može da se vrši upotrebom vakuma.

Jedan osobiti oblik izvođenja postupka je upotreba temperatura iznad 100° u koliko su ove odgovarajući okolnostima temperaturе, uopšte dovoljne. Poznata je upotreba temperatura iznad 100° pri ekstrahovanju biljnih materija i tome sl. Ali se do sada tako radilo, da se prethodno vršilo zagревa-

nje pod pritiskom radi pripremanja za ekstrakciju.

Prema pronalasku ekstrahovanje spaja se sa zagrevanjem pod pritiskom u jednu periodu rada, sa drugim rečima, za vreme zagrevanja pod pritiskom tečnost prolazi kroz materijal i odstranjuje ekstraktne materije.

U nekim slučajevima je od naročite koristi tretirati materijal pri višim temperaturama pod smanjenim pritiskom a kasnije preći na ekstrakciju pod pritiskom. Na ovaj način mogu se odstraniti, vrlo štedeći, prve frakcije.

Ekstrahovanje u vakuumu i ekstrahovanje pod pritiskom mogu se međusobno i tako kombinovati, da se radi pod pritiskom samo dok se šarža proteruje a za vreme ostale periode pod smanjenim pritiskom.

Za izvođenje postupka je bitno da je materijal, koji treba ekstrahovati na pr. strugotine čamovine, ravnomeran i zbiven i da se druge strane tečnost odlazi sa takvom brzinom, da se tečnost prvo prikupi u gornjem delu ekstrakcionog suda iznad strugotine i da zatim ova šarža tečnosti prode kroz strugotine na niže po mogućnosti kao zatvorena masa tečnosti, dok ne izade dole iz sloja za ekstrahovanje.

Jedan naročiti sledeći način izvođenja ovog postupka sastoji se i u tome, što se temperatura u donjem delu ekstrakcionog suda drži nešto više nego u gornjem delu i to uvek pre nego što nastane šarža. Ovo se čini zbog tog, da ne nastane hlađenje šarže, Ovo se postizava ili uvođenjem pare odozgo ili odvodenjem pare odozgo.

Celishodno je da se nastavi uvođenje pare i za vreme kada se uvodi šarža. Para, koja ide na više sprečava šaržu da suviše rano prodre u materijal, što bi moglo da ima za posledicu, da se šarža ne iskoristi dobro za ekstrakciju.

Isto tako dejstvuje i oduzimanje para odozgo za vreme uvođenja šarže.

Kada je šarža potpuno uvedena u ekstrakcioni sud celishodno je obustaviti uvođenje pare odozgo odnosno odvodenje pare odozgo. Šarža, koja se još cela nalazi iznad materijala, potiskuje se na niže uvođenjem pare. Kretanje tečnosti šarže u pravcu naniže, može da se potpomogne i odvodenjem para iz donjeg dela. Obe mere i uvođenje pare odozgo i odvodenje odozdo mogu se, samo se po sebi razume, primeniti istovremeno dok šarža prodire.

Da bi se učinilo da proterivanje šarže pod pritiskom pomoću pare bude od naročitog dejstva, celishodno je da pritisak pare, koji se uvodi, bude znatno veći, nego što je napon pare, koji odgovara temperaturi materijala.

Pokazalo se je, da je u praksi naro-

čito korisno, da se postepeno povećava, kako temperatura šarže i punjenja, tako i pritisak u procesu. Odnos između temperature i pritiska u glavnom treba održati.

Postupak je naročito podesan za izvođenje u pojedinačnim rezervoarima ili takvim baterijama, koje se sastoje iz relativno malo pojedinačnih rezervoara odgovarajuće veličine.

Da se ne bi odustalo od preim秉stva povećavanja koncentracije t. j. od postepenog bogaćenja ekstrakcionih tečnosti, pri radu sa pojedinačnim elementima, celishodno je bogaćenje tečnosti sa ekstraktним materijama izvoditi tako, da se prikupljaju pojedine partije tečnosti, sa kojima je vršeno ekstrahovanje i na poznat način upotrebe za dalja ekstrahovanja, tako da uvek ekstraktним materijama najbogatiji rastvor dolazi na najsvetiji materijal za ekstrahovanje dok naposletku se u sud, u kome se nalazi skoro iscrpljeni materijal uvodi sveža tečnost za ekstrahovanje. Za ovo je potrebno ili jedna baterija koja radi po principu suprotnih struja ili uređaj sa odgovarajućim medu sudovima, t. j. sudovi za smeštanje rastvora sa raznim stepenima koncentracije.

Ovaj se postupak može izvoditi u uobičajenim ekstrakcionim baterijama.

U crtežu je jedan šematički pretstavljen uređaj za izvođenje postupka objašnjen primera radi:

1 je jedan sud za ekstrahovanje, koji je skoro potpuno napunjén sa presovanim materijalom za ekstrahovanje 2. Rezervoar je snabdeven sa izolacijom za toplotu 3 a u donjem konusu nalazi se cedilo 4, 5, 6, 7 i 8 su sudovi za prijem tečnosti koja je manje ili više obogaćena sa ekstraktnim materijama. 9 je rezervoar za svežu vodu. Ovi rezervoari mogu takođe imati izolaciju za toplotu i uređaj za zagrevanje. Svaki od ovih sudova spojen je preko jednog voda 10, 11, 12, 13 i 14 u kojima ima po jedan ventil 15, 16, 17, 18 i 19 sa jednim sabirnim vodom 20, koji ide do jedne pumpe 21, koja ekstrakcionu tečnost prebacuje kroz vod 22, sud za izmenu toploste 23 i vod 24 u jedan posredni rezervoar ili rezervoar za šaržu 25. Rezervoar za šaržu spojen je vodom za paru 26 i u danom slučaju snabdeven je i uređajem za zagrevanje 27. 27 je jedna zmijsasta cev za paru, kojom se ekstrakcionala tečnost zagreva neposredno pre uvođenja u ekstraktor do željene temperature. Umesto zmijsaste cevi mogu biti i druge svršishodne naprave, na pr. jedan injektor za uvođenje direktnе pare u sadržinu suda 25. Iz rezervoara za šaržu tečnost se uvodi u sud za ekstrahovanje i kroz cev 28 i ventil 29. Rezervoar za ekstrahovanje spojen je gore sa vodom za paru 30 i vodom za vakum 31 a

u donjem konusu sa vodom za paru 32 i vodom za vakum 33, tako da se može isključiti. Vod 32/33 može da se uvede podesnim uređajem za podelu i kroz cedilo 4. Pošto tečnost prode kroz ekstrakcioni materijal i obogati se sa ekstraktima odlazi iz ekstrakcionog rezervoara kroz cedilo 4 dolazi u sud za izmenu topote 23 vodom 34 a odavde u vod za podelu 35, koji se može uključiti pomoću regulacionih ventila 36, 37, 38 i 39. Odavde odlazi tečnost prema potrebi u gore pomenute rezervoare 5, 6, 7 i 8.

Izmenjivač topote 23 tako je postavljen da tečnost, koja pri ekstrakciji odlazi vodom 34 prethodno zagreva svežu tečnost, koja dolazi vodom 22. Strelicama je označen smer struje ekstrakcione tečnosti.

Uvođenje suda za turanje 25 pruža mogućnost, da se nezavisno od efekta pumpe 21 donekle drži spremljena za svaki ekstrakcioni proces potrebna količina tečnosti za vreme dok tečnost prolazi kroz materijal, koji treba ekstrahovati može i jedna relativno slaba pumpa ponovo da napuni sud za turanje 25.

U cilju bogaćenja tečnosti sa ekstraktima radi se tako, što se, kad je ekstrakcioni sud napunjen svežim materijalom pumpa spoji sa onim rezervoarom za drzanje ekstrakcione tečnosti, koji ima već najveću koncentraciju zatim sa onim, čija je koncentracija posle ovog najveća i zatim tako redom sve do onog, koji sadrži najsvežiji rastvarač. Isto se tako može podešavanjem ventila 36, 37, 38 i 39 podesiti, da tečnost posle ekstrakcije otiče u onaj rezervoar, koji je spremjan da je primi, što se jasno vidi i iz crteža.

Moguće je u mesto u crtežu predstavljenog jednog ekstrakcionog rezervoara spojiti dva ili više sa sistemom vodova, upotrebom odgovarajućih ventila za regulisanje. Pri tome mogu rezervoari da budu spojeni ili u seriji ili paralelno.

Kada se radi sa baterijom po principu suprotnih struja, onda se nov način rada izvodi tako, što se pojedine šarže tečnosti neposredno bez rezervoara za ekstraktne tečnosti, uvide iz jednog ekstrakcionog suda u drugi.

Primer izvođenja za dobivanje ekstraktih materija iz rastovine:

I.

Zagrevanje.

Vreme
0—0²⁰

Zagrijati na 60° uvođenjem pare odozgo pri istovremenom evakuisanju odozgo do 0.25 ata

Vreme

0²⁰—0²⁵

0²⁵—0³⁰

0³⁰—0³⁵

0³⁵—0⁴⁰

0⁴⁰—0⁴⁵

0⁴⁵—0⁵⁰

0⁵⁰—0⁵⁵

0⁵⁵—1⁰⁰

1⁰⁰—1⁰⁵

1⁰⁵—1¹⁰

II.

Natapanje

Uvođenje prve šarže u gornji deo ekstrakcionog aparata:

Temperatura šarže 45°

Za tečnost šarže služi II frakcija ekstrakcione tečnosti iz prethodne operacije,

Pritisak gore 0.2 ata

Pritisak dole 0.5 ata

Veličina šarže na tonu suve supstance drva 1 m³

Pritisak gore uvođenjem pare na 2 atu n. p. povećati

Šarža teče na niže.

III.

Ekstrakcija

Evakuisati gore do pritiska 0.4 ata
Uvoditi jednu šaržu

Temperature šarže 45°

Veličina šarže: na tonu suve substance 1/2 m³

Tečnost šarže: II frakcije prethodne operacije

Istovremeno uvođiti paru odozdo i evakuisati odozgo

Pritisak gore 0.35 ata

Pritisak dole na 0.6 ata

Uvoditi paru odozgo do 2 atm n. p. turanje teče na niže

Šarža otiče iz prekolektora

Tečnost se ostavlja kao I frakcija
Temperatura šarže koja otiče 60-65°

2)

Sada se ponavljaju procesi kao pod III/1 u istim razmacima

Gore evakuisati do 0.4. ata

Uvoditi jednu šaržu

Temperatura šarže 45°

Veličina šarže: po tonu suve supstance drva 1/2 m³

Tečnost šarže: II frakcija iz prethodne operacije

Istovremeno uvođiti paru odozdo i evakuisati odozgo,

Pritisak gore: 0.35 ata

Pritisak dole: 0.6 ata

Uvoditi paru odozgo do 2 atm n. p., šarža teče na niže

Oticanje šarže, odvojeno kao I frakcija

Temperatura 60—65°

3)

	Ponavljanje procesa kao pod III/1	Uvoditi jednu šaržu
1 ¹⁰ —1 ¹⁵	Evakuisati odozgo do 0.4 ata	Temperatura šarže 55°
	Uvoditi jednu šaržu	Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance
	Temperatura šarže: 45°	Tečnost šarže III frakcije prethodne operacije
1 ¹⁵ —1 ²⁰	Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance	Istovremeno uvoditi paru odozdo i evakuisati odozgo
	Tečnost šarže: II frakcija iz pret-hodne operacije	Pritisak gore: 0.55 ata
	Istovremeno uvoditi paru odozdo i evakuisati odozgo	Pritisak dole: 0.8 ata
	Pritisak gore: 0.35 ata	Uvoditi paru odozgo do 2 atm n.p.
	Pritisak dole: 0.6 ata	Oticanje šarže teče naniže
1 ²⁰ —1 ²⁵	Uvoditi paru odozgo do 2 atm n.p.	Oticanje šarže: odvojiti kao II frakciju
	Oticanje šarže, odvojeno kao I. frakcija	Temperatura 75—80°
1 ²⁵ —1 ³⁰	Temperatura 65—70°	

4)

	Ponavljanje postupka kao pod III/1	2 ²⁰ —2 ³⁵	Ponavljanje rada kao pod III/1
1 ³⁰ —1 ³⁵	Evakuisati odozgo do 0.5 ata	2 ³⁵ —2 ⁴⁰	Gore evakuisati do 0.6 ata
	Uvoditi jednu šaržu		Uvoditi jednu šaržu
	Temperatura šarže; 50°		Temperatura šarže 55°
	Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance		Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance
1 ³⁵ —1 ⁴⁰	Tečnost šarže III frakcije od pret-hodne operacije		Tečnost šarže: III frakcija pret-hodne operacije
	Istovremeno uvoditi paru odozdo i evakuisati odozgo		Istovremeno uvoditi paru odozdo i evakuisati odozgo,
	Pritisak gore 0.45 ata		Pritisak gore 0.55 ata
	Pritisak dole 0.7 ata		Pritisak dole 0.8 ata
1 ⁴⁰ —1 ⁴⁵	Uvoditi paru gore do 2 atm n.p.		Uvoditi paru odozgo do 2 atm.
	šarža teče na niže		n. pr.: šarža teče naniže
1 ⁴⁵ —1 ⁵⁰	Oticanje šarže: odvojiti kao II frakciju		Oticanje šarže odvojiti kao frakciju II
	Temperatura 70—75°		Temperatura: 80—85°

5)

1 ⁵⁰ —2 ⁵⁵	Ponavljanje postupka kao pod III/1	2 ⁵⁰ —2 ⁵⁵	Ponavljanje rada kao pod III/1
	Evakuisati gore do 0.5 ata	2 ⁵⁵ —3 ⁰⁰	Evakuisati gore do 0.65 ata
	Uvoditi jedno turanje		Uvoditi jednu šaržu
	Temperatura turanja: 50°		Temperatura šarže: 60°
	Veličina šarže 1/2 m ³ po t suve drvene supstance		Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance
1 ⁵⁵ —2 ⁶⁰	Tečnost šarže: III frakcija pret-hodne operacije		Tečnost šarže: IV frakcija pret-hodne operacije
	Istovremeno uvoditi paru odozdo i evakuisati odozgo		Istovremeno uvoditi paru odozdo i evakuisati odozgo
	Pritisak gore: 0.45		Pritisak gore; 0.6 ata
	Pritisak dole: 0.7		Pritisak dole 0.9 ata
2 ⁰⁰ —2 ⁰⁵	Uvoditi paru odozgo do 2 atm n.p.	3 ⁰⁰ —3 ⁰⁵	Uvoditi paru odozgo do 2 atm n.p.
	šarža teče naniže	3 ⁰⁵ —3 ¹⁰	Šarža teče naniže odvojiti kao frakciju II
	Oticanje šarže: odvojiti kao frakciju II		
2 ⁰⁵ —2 ¹⁰	Temperatura 75—80°		

6)

2 ¹⁰ —2 ¹⁵	Ponavljanje rada kao pod III/1	3 ¹⁰ —3 ¹⁵	Ponavljanje rada kao pod III/1
	Gore evakuisati do 0.6 ata	3 ¹⁵ —3 ²⁰	Evakuisati gore do 0.7 ata

9)

	Tečnost šarže: IV. frakcija pret-hodne operacije	Istovremeno uvoditi paru odozgo i evakuisati odozgo	Istovremeno uvoditi paru odozgo i evakuisati odozgo
3 ²⁰ —3 ²⁵	Istovremeno uvoditi paru odozgo i evakuisati odozgo	Pritisak gore: 0.65 ata	Pritisak gore: 0.8 ata
3 ²⁵ —3 ³⁰	Pritisak dole: 0.9 ata	Uvoditi gore paru do 2 atm n. p.	Pritisak odozdo 1.1 ata
	Šarža teče na niže	Šarža teče naniže	Uvoditi paru odozdo do 2 atm n.p.
	Oticanje šarže odvojiti kao III frakciju	Šarža otice; odvajati uz III frakciju	Šarža teče naniže
	Temperatura 85—90 ⁰	Temperatura 90—95 ⁰	Temperatura 90—95 ⁰
	10)		13)
3 ³⁰ —3 ³⁵	Ponavljanje rada kao pod III/1	Ponavljanje rada kao pod III/1	
	Evakujsati gore do 0.75 ata	Evakujsati gore do 1.0 ata	
	Uvoditi jednu šaržu	Uvodi je jedna šarža	
	Temperatura šarže 65 ⁰	Temperatura šarže 80 ⁰	
3 ³⁵ —3 ⁴⁰	Veličina šarže 1/2 m ³ po t suve drvene supstance	Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance	
	Tečnost šarže: IV. frakcija pret-hodne operacije	Tečnost šarže: voda	
	Istovremeno uvoditi paru odozgo i evakuisati odozgo	Istovremeno uvoditi paru odozgo i evakuisati odozgo	
	Pritisak gore: 0.7 ata	Pritisak gore: 0.95 ata	
	Pritisak dole: 1.0 ata	Pritisak dole: 1.3 ata	
3 ⁴⁰ —3 ⁴⁵	Uvoditi paru odozgo do 2 atm n. p.; šarža teče naniže	Uvoditi paru odozgo do 2 atm n. p.; šarža teče naniže	
	Oticanje šarže: odvojiti uz III frakciju	Oticanje šarže: odvojiti uz IV. frakciju	
3 ⁴⁵ —3 ⁵⁰	Temperatura 85—90 ⁰		
	11)		14)
3 ⁵⁰ —3 ⁵⁵	Ponavljanje rada kao pod III/1	Ponavljanje rada kao pod III/1	
	Sve evakujsati do 0.8 ata	Evakujsati gore do 1.1 ata	
	Uvoditi jednu šaržu	Uvoditi jednu žaržu	
	Temperatura šarže 70 ⁰	Temperatura šarže 80 ⁰	
	Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance.	Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance	
3 ⁵⁵ —4 ⁰⁰	Tečnost šarže: IV. frakcija pret-hodne operacije	Tečnost šarže: voda	
	Istovremeno se uvodi para odozdo i evakuiše odozgo	Istovremeno uvoditi paru odozdo i evakuisati odozgo	
	Pritisak gore: 0.75 ata	Pritisak gore: 1.0 ata	
	Pritisak dole: 1.0 ata	Pritisak odozdo: 1.3 ata	
4 ⁰⁰ —4 ⁰⁵	Uvodi se para odozgo do 2 atm n.p.	Uvoditi paru odozgo do 2 atm n.p.	
	Šarža teče naniže	Šarža teče na niže	
	Šarža otice; odvaja se uz III frakciju	Šarža otice; odvojiti uz IV. frakciju	
4 ⁰⁵ —4 ¹⁰	Temperatura: 90—95 ⁰	Temperatura: 98 ⁰	
	12)		15)
4 ¹⁰ —4 ¹⁵	Ponavlja se rad kao pod III/1	Ponavlja se rad kao pod III/1	
	Evakujsati odozgo do 0.9 ata	Evakujsati gore do 1.1 ata pritska	
4 ¹⁵ —4 ²⁰	Uvodi se jedna šarža	Uvodi se jedna šarža	
	Temperatura šarže 75 ⁰	Temperatura šarže: 80 ⁰	
	Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance	Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance	
	Tečnost šarže: voda	Tečnost šarže: voda	
		Istovremeno se uvodi para odozdo i evakuiše odozgo	
		Pritisak gore: 1.0 ata	
		Pritisak dole: 1.3 ata	
		Uvodi se para do pritska 2 atm n.p.	

5 ²⁰ —5 ²⁵	Šarža teče na niže
5 ²⁵ —5 ³⁰	Oticanje šarže: odvojiti uz IV frakciju Temperatura: 98°
	16).
	Ponavlja se rad po III/1
	Gore se evakuše do 1.1 ata
5 ³⁰ —5 ³⁵	Uvodi se jedna šarža
	Temperatura šarže: 80°
5 ³⁵ —5 ⁴⁰	Veličina šarže: 1/2 m ³ po t suve drvene supstance
	Tečnost šarže: voda
	Istovremeno se uvodi para odozgo i evakuše odozgo
	Pritisak gore: 1.1 ata
	Pritisak dole: 1.4 ata
5 ⁴⁰ —5 ⁴⁵	Uvodi se para odozgo do 2 atm np.
	Šarža teče na niže
	Šarža otiče; odvajati uz IV. frakciju
5 ⁴⁵ —5 ⁵⁰	Temperatura: 98°

Pri radu po primeru izvođenja dobijaju se sledeće koncentracije:

Frakcija 1	2.8%	ekstrakta
" 2	1.9%	"
" 3	1.1%	"
" 4	0.5%	"

Samo se 1. frakcija sprovodi na bistrenje i ukuvavanje, dok se frakcije 2, 3 i 4 upotrebljavaju za dalje bogaćenje. Usled toga dolazi do prerade samo koncentracija sa 2.8% ekstrakta. Prednosti novog postupka su pored ostalih:

1. Postoji mogućnost, da se radi sa jednim jedinim rezervoarom. Ovo je naročito od značaja onda, kada se misli na preradu ostatka u tome rezervoaru.

2. Po postupku prema pronalasku spravljaju se veće koncentracije od onih, koje su do sada dobivane u industriji ekstraktne materije za činjenje kože. Tečnosti, koje dolaze do dalje prerade sadrže 2.5% ekstrakta materije pri preradi hrastovine, dok se danas u industriji dobijaju samo koncentracije od 1.5 do 2%

3. Sa svim znatno je skraćeno vreme ekstrakcije najmeničnim dejstvom tečnosti i pare i relativno brzim proticanjem.

4. Usled toga se i dobija ekstrakt naročito dobrog kvaliteta. Dok se u ekstraktu za činjenje kože kod trgovackih proizvoda na 100 delova ekstrakta nalaze 45 do 50 delova neekstrakta, nalaze se kod ekstrakta spravljenih po ovom postupku oko 20 do 25 delova neekstrakta na 100 delova ekstrakta. Postignuti prinosi su pri tom najmanje isto tako veliki kao kod postupaka, koji su danas u upotrebi. Prema tome da li se ekstrakcija više ili manje produžuje, mogu se dobiti bolji ili lošiji prinosi. Kod ogleda oписанog kao primer izvođenja, dobiven je

prinos od 75% od ukupno prisutnih ekstraktnih materija: svakih 100 kg suve supstance hrastovine sadržavali su 7.2 kg ekstraktne materije, a od toga je dobiveno 5.4 kg ekstrakta.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za ekstrahovanje biljnih materija naznačen time, što ekstrakciona tečnost prolazi kroz materijal, koji treba ekstrahovati, u pojedinim šaržama u vremenim razmacima sa vrlo velikom brzinom i što šarže koje otiču ostavljaju materijal uvek u vlažnom stanju obavijen gasovima i parama.

2. Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što su šarže svagda hladnije od materijala, koji treba ekstrahovati.

3. Postupak po zahtevima 1 i 2, naznačen time, što šarže prolaze kroz materijal, koji stoji pod smanjenim pritiskom.

4. Postupak po zahtevu 1 i 2, naznačen time, što šarže prolaze kroz materijal, koji stoji pod pritiskom.

5. Postupak po zahtevima 1—4, naznačen time, što se isprva radi pod smanjenim pritiskom, a kasnije se radi pod pritiskom.

6. Postupak po zahtevima 1—5, naznačen time, što brzim uvođenjem šarže pri odgovarajući sabijenom materijalu, nastaje prvo prikupljanje tečnosti u gornjem delu suda, našta kvantum tečnosti prolazi kroz materijal kao manje ili više kompaktna šarža.

7. Postupak po zahtevima 1—6 naznačen time, što se svagda pre uvođenja šarže drži materijal dole u sudu na višoj temperaturi nego li gore uvođenjem pare odozdo ili odvodenjem pare odozgo.

8. Postupak po zahtevima 1 do 7 naznačen time što se svagda za vreme uvođenja šarže sprečava suviše rano prodiranje šarže u materijal uvođenjem pare odozdo.

9. Postupak po zahtevima 1—8 naznačen time, što se svagda za vreme uvođenja šarže sprečava prerano prodiranje i deljenje šarže odvodenjem pare odozgo.

10. Postupak po zahtevima 1—9 naznačen time, što se šarže proteruju potiskivanjem sa parom čiji je napon znatno veći nego što odgovara temperaturi materijala.

11. Postupak po zahtevima 1—10 naznačen time, što se kako temperatura šarže i materijala tako i pritisci postepeno povećavaju približno u istom odnosu za vreme procesa.

12. Postupak po zahtevima 1—11 naznačen time, što šaže prolaze samo kroz jedan ekstrakcioni sud pa se zatim drže u međusudovima, koji su po koncentracijama

poređani i ponovo upotrebljavaju u cilju bogaćenja ekstraktom tako što se najbogatija tečnost dovodi u dodir sa svežim materijalom i dalje se slabijim ekstraktним rastvorom tretira već prethodno eksirakovani materijal.

13. Postupak po zahtevima 1—12 naznačen time, što se ekstrakciona tečnost po principu suprotnih struja uvodi u jednu materiju ekstrakcionih sudova, bilo upotrebom međusudova za držanje tečnosti ili ne, tako da svagda ekstraktom najbogatiji deo tečnosti dejstvuje na najsvežiji materijal a naj-svežija ekstrakciona tečnost da ekstrahuje najviše ekstrahovani materijal.

14. Naprava za izvođenje postupka shodno zahtevima 1—13 naznačena time što je u put tečnosti uključena jedna pumpa ili

više, koje sa potrebnim regulatorskim delovima regulišu i transportuju potrebnu količinu točnosti.

15. Uredaj za uvođenje postupka po zahtevima 1—14 naznačen time, što je u put tečnosti uključena naprava za izmenu toplosti tako da toplija ekstrakciona tečnost, koja se odvodi, predaje toplotu hladnijoj radi prethodnog zagrevanja.

16. Uredaj za izvođenje postupka po zahtevima 1—15 naznačen time, što se pred ekstrakcionim sudom nalazi jedan sud za šaržu u danom slučaju snabdeven sa napravom za zagrevanje, u koji se može prikupljati potrebna količina tečnosti za sledeću periodu rada tako da je spremljena za momenat uvođenja.

